

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ

НА МОНОГРАФІЮ КАРПІНСЬКОЇ НАТАЛІЇ ВОЛОДИМИРІВНИ «ЗАСТОСУВАННЯ САНІТАРНИХ ТА ФІТОСАНІТАРНИХ ЗАХОДІВ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У КОНТЕКСТІ ВИМОГ СОТ ТА ЄС»

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.64.74>

Григор'єва Х.А.,

доктор юридичних наук, доцент,

доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права національного університету

«Одеська юридична академія»

Сільське господарство як основна галузь економіки України завжди вимагає особливої уваги. При його характеристиці прийнято оперувати здебільшого суто економічними показниками, такими як збільшення продуктивності, зростання питомої ваги сільськогосподарської продукції у ВВП країни тощо. Показники цього ряду добре ілюструють економічну складову сучасного агробізнесу, але не вичерпують його характеристики, адже економічними індикаторами неможливо продемонструвати ідейно-змістовну парадигму розвитку сільського господарства, його екологічну та соціальну роль. Відповідні маркери лежать у площині правового регулювання санітарних та фітосанітарних заходів.

Вступ до СОТ у 2008 році та євроінтеграційні зобов'язання, нажаль, не привели до якісних змін у напрямі розробки доктринальних засад реформування національного законодавства яке регулює санітарні та фітосанітарні вимоги у сільському господарстві. У сучасній правовій доктрині важливість санітарних та фітосанітарних заходів як інтегруючої категорії, категорії яка стоїть на перехресті аграрної, екологічної, соціальної та міжнародної політик – ще повною мірою не усвідомлена і тому суттєво недооцінена.

Відсутність науково-методологічного осмислення призводить до відсутності концептуального бачення стратегічного розвитку законодавства у сфері застосування санітарних та фітосанітарних заходів.

Тому, безперечно, важливим та позитивним у монографії є дослідження санітарних та фітосанітарних заходів з позиції аграрного та екологічного законодавства і права.

У монографії на підставі ґрунтовного аналізу вітчизняних, європейських та міжнародних нормативних вимог, доктринальних напрацювань і підходів, визначено найбільш оптимальні ідейні засади, які мають лягти в основу системного та перспективного удосконалення правового регулювання санітарних та фітосанітарних заходів у сільському господарстві України.

Перший розділ монографії присвячений науково-теоретичним і законодавчим основам застосування санітарних та фітосанітарних заходів в Україні у контексті вимог СОТ та ЄС із детальним дослідженням юридичної природи, законодавчих засад застосування санітарних та фітосанітарних заходів в Україні, характеристикі принципів засад застосування санітарних та фітосанітарних заходів за правом СОТ та ЄС. Виокремлюючи аграрно-правову, еколого-правову, адміністративно-правову та міжнародно-правову складові юридичної природи відносин застосування санітарних та фітосанітарних заходів, вказуючи на їх невід'ємність та комплексність, дослідниця встановлює та обґрунтовує певну їх внутрішню ієрархію.

Значний інтерес викликає розділ присвячений інституційно-функціональному забезпеченню застосування санітарних та фітосанітарних заходів у контексті правових вимог СОТ та ЄС. Авторкою досліджено роль неурядових організацій у правовому регулюванні застосування санітарних та фітосанітарних заходів, встановлено основні тенденції які демонструє сучасний розвиток системи вирішення спорів СОТ, зокрема, двадцятирічна переговорна криза, зниження авторитетності системи вирішення спорів СОТ на тлі посилення регіоналізації, блокування апеляційного оскарження, політизація та зростання ролі наукового підходу.

Без сумнівів, цікавим є зміст останнього розділу монографії, де дослідниця розкриває концептуально-правові основи застосування санітарних та фітосанітарних заходів в сільському господарстві України у світлі вимог ЄС та СОТ. Детально висвітлено правові особливості застосування фітосанітарних заходів у рослинництві, застосування ветеринарно-санітарних заходів у тваринництві та правові засади застосування

санітарних та фітосанітарних заходів у сфері забезпечення безпеки та якості харчової продукції. Досліджено негативні прояви євроінтеграційного шляху розвитку законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів.

Необхідно відмітити порівняльно-правовий аспект, який закладений у предмет дослідження, що спонукало авторку до опрацювання не лише вітчизняного законодавства у сфері застосування санітарних та фітосанітарних заходів, але й великої кількості нормативних актів ЄС, СОТ, матеріалів практики вирішення спорів.

У свою чергу, особливої уваги заслуговує проведений у монографії аналіз перспектив розвитку законодавства України у сфері санітарних та фітосанітарних заходів та запропоновані на його основі найбільш вірогідні концептуальні шляхи розвитку: СОТ-орієнтований, ЄС-орієнтований та національно-орієнтований.

Сформовані у результаті проведеного дослідження висновки є ґрунтовними, мають теоретичний і практичний зміст та можуть стати підґрунтям для подальших нормотворчих дій у напрямі удосконалення законодавства у сфері формування санітарної та фітосанітарної безпеки України.

Підсумовуючи усе висловлене, можна однозначно стверджувати, що монографія кандидата юридичних наук, доцента Карпінської Н. В. «Застосування санітарних та фітосанітарних заходів: проблеми правового забезпечення у контексті вимог СОТ та ЄС» є фундаментальним науковим дослідженням проблем правового забезпечення застосування санітарних та фітосанітарних заходів у контексті вимог СОТ та ЄС, містить усебічно обґрунтоване нове вирішення актуальної наукової проблеми, а тому буде корисною для широкого кола науковців, викладачів, студентів юридичних вузів, а також усіх, хто цікавиться теоретичними та практичними питаннями застосування санітарних та фітосанітарних заходів.